

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobce: **N. Q. V.**, zastoupený Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 25, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 20. 11. 2019, č. j. 30 A 152/2018-53,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Kasační stížností se žalobce (dále jen „stěžovatel“) domáhá zrušení shora označeného rozsudku, kterým Krajský soud v Plzni zamítl jeho žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 5. 2018, č. j. MV-41451-6/SO-2018. Tímto rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 19. 2. 2018, č. j. OAM-911-18/ZR-2017, kterým bylo stěžovateli zrušeno povolení k trvalému pobytu podle § 77 odst. 2 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů.

[2] Kasační stížnost stěžovatele byla spojena s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Žádost o přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že v jeho případě nad veřejným zájmem na výkonu pravomocného rozhodnutí žalované převažuje zájem na nerušeném výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces; v této souvislosti odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011-100. Nepřiznáním odkladného účinku by bylo stěžovateli znemožněno pobývat na území České republiky, osobně se účastnit řízení a radit se se svým zástupcem. Zdůraznil, že přiznání odkladného účinku může být v jeho případě jediným prostředkem k tomu, aby konečný úspěch kasační stížnosti nebyl jen formální, ale i faktický. Dále odkázal na usnesení zdejšího soudu ze dne 6. 12. 2005, č. j. 2 Afs 77/2005-96, z něhož se podává, že odkladný účinek kasační stížnosti může být přiznán a působit i ve vztahu k správnímu rozhodnutí, k jehož přezkumu se vedlo řízení před krajským soudem.

[4] Stěžovatel dále poukázal na skutečnost, že z důvodu jeho nízkého věku o něj pečuje jeho matka, X, která ve správním řízení brojí odvoláním proti rozhodnutí o vyhoštění. Stěžovatelova matka zde tedy může pobývat do doby, než bude v její věci pravomocně rozhodnuto. Závěrem stěžovatel uvedl, že v současnosti navštěvuje základní školu, ve které je plně integrován mezi

české spolužáky. Jeho nucené vycestování by proto mohlo založit diskontinuitu v jeho vzdělávání.

[5] Žalovaná s přiznáním odkladného účinku nesouhlasí. Ve vyjádření k návrhu uvedla, že není splněna podmínka spočívající ve vzniku nepoměrně větší újmy (§ 73 odst. 2 s. ř. s.). Ta by mohla stěžovateli vzniknout teprve na základě správního vyhoštění ze země (zde odkazuje na nálezh Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11). V řízení o správním vyhoštění přitom správní orgán zkoumá dopady rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince. Proti případnému rozhodnutí o správním vyhoštění má stěžovatel možnost podat žalobu, která má ze zákona odkladný účinek. Stěžovatel je nadto zastoupen advokátem, a jeho práva jsou tak náležitě chráněna. K návštěvě České republiky může stěžovatel využít víza k pobytu do 90 dnů.

[6] Nejvyšší správní soud úvodem předesílá, že institut odkladného účinku má zcela mimořádnou povahu. Kasační stížnost proti rozhodnutí soudu ve správním soudnictví není řádným opravným prostředkem, u nějž by bylo možno odkladný účinek bez dalšího očekávat. Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti odnímá Nejvyšší správní soud před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocnému rozhodnutí krajského soudu, na které je jinak třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, není-li následně zákonným postupem zrušeno; tento postup proto musí být vyhrazen jen pro výjimečné případy.

[7] Podle ustanovení § 73 odst. 2 s. ř. s. platí, že *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem* (toto ustanovení se užije přiměřeně v řízení o kasační stížnosti – viz § 107 odst. 1 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy reflektuje na jedné straně hledisko *veřejného zájmu*, při současném porovnání *újmy stěžovatele* (nebude-li odkladný účinek přiznán), s možnou *újmou, která by mohla vzniknout jiným osobám* (bude-li odkladný účinek přiznán), jako hledisko druhé. K přiznání odkladného účinku může tedy kasační soud přistoupit teprve poté, osvědčí-li stěžovatel, že jeho újma, jako důsledek nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, by byla nepoměrně větší oproti případné újmě jiné osoby, bylo-li by takovému návrhu vyhověno, a současně teprve poté, co vyloučí kolizi odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[8] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a prokázat vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti případu. Pokud jde o splnění druhého zákonného předpokladu, tj. že přiznání odkladného účinku není v rozporu s veřejným zájmem, soud vychází z povahy věci, z obsahu spisového materiálu, případně z vyjádření účastníků řízení o kasační stížnosti. Rozhodnutí o odkladném účinku je rozhodnutím předběžné povahy, kterým Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá (ani nemůže předjímat) výsledek meritorního posouzení věci.

[9] Při posouzení stěžovatelova návrhu vycházel Nejvyšší správní soud ze skutečnosti, že na základě obdobných důvodů byl krajským soudem přiznán odkladný účinek jeho žalobě. Nejvyšší správní soud tak přisvědčil zejména tvrzení stěžovatele, že nucené vycestování by pro něj znamenalo újmu spočívající v přerušení základní školní docházky.

[10] Nejvyšší správní soud dále přihlédl k tomu, že nepřiznáním odkladného účinku by byl stěžovatel nucen opustit území České republiky za situace, kdy před správním orgánem II. stupně probíhá řízení ve věci odvolání jeho matky proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Podle § 170 odst. 2 zákona o pobytu cizinců má odvolání proti rozhodnutí o správním vyhoštění vždy

pokračování

odkladný účinek. Podle § 172 odst. odst. 3 téhož zákona má rovněž žaloba proti rozhodnutí o vyhoštění cizince odkladný účinek na vykonatelnost tohoto rozhodnutí; to neplatí, byl-li cizinec vyhoštěn z důvodu ohrožení bezpečnosti státu (což není případ matky stěžovatele). Z uvedeného plyne, že matka a zákonná zástupkyně stěžovatele je oprávněna setrvat na území České republiky nejméně do pravomocného rozhodnutí o jejím odvolání a poté případně ještě do pravomocného skončení řízení o žalobě proti možnému zamítavému rozhodnutí správního orgánu II. stupně, bude-li taková žaloba podána.

[11] Nelze přehlédnout, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí žalované o zrušení povolení k trvalému pobytu stěžovatele do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by byl stěžovatel skutečně nucen ještě před rozhodnutím o věci opustit území České republiky. Jeho situace je přitom specifická tím, že jeho samostatné vycestování s ohledem na jeho nízký věk nepřipadá v úvahu a z jednání jeho zákonné zástupkyně je zjevná její snaha na území České republiky setrvat. Nelze přitom spoléhat na to, že by stěžovatel měl bez dalšího možnost získat jiný druh povolení k pobytu na území České republiky.

[12] Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území by mohl být stěžovatel donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku v nyní projednávaném případě. Jen stěží lze předpokládat, že cizinec má předejít případné nenahraditelné újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu v České republice na určitou dobu.

[13] Pokud jde o další stěžovatelem uváděné důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, těmi se Nejvyšší správní soud již pro nadbytečnost nezabýval.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění pobytu stěžovatele na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o jeho kasační stížnosti, jakkoli dotklo práv třetích osob, nebo že by takové rozhodnutí bylo v rozporu s veřejným zájmem.

[15] S ohledem na shora uvedené důvody dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v projednávané věci splněny, a v souladu s § 107 odst. 1 s. ř. s. proto kasační stížnosti odkladný účinek přiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 4. března 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu